

ФОРМУВАННЯ АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ

Нинішній стан розвитку хореографічної освіти в Україні характеризується високими вимогами до виконавської майстерності майбутнього педагога танцю. Механічний рівень підготовки, рутинне виконання хореографічних па відходить у минуле. На зміну останньому з'являється творчий, артистичний. Така тенденція стимулює до змін у сфері хореографічної освіти: до переосмислення педагогічних технологій, необхідності пошуку нових шляхів творчого розвитку особистості студента-хореографа.

Першоосновою хореографічного мистецтва є реальна дійсність, життєві спостереження, які живлять уяву хореографа, визначають його творчий задум, скеровують вектор його фантазії. Особливістю цього виду діяльності є творчий характер. Особистість, що займається хореографічним мистецтвом, втілює існуючу або вигадану дійсність в художніх образах. Твори танцювального мистецтва є результатом творчого задуму балетмейстера. Вони відображають не лише конкретне явище, випадок або факт з життя суспільства, але й узагальнюють ці явища, показуючи типове в художніх образах. Щоб створити справжній твір мистецтва, майбутній хореограф повинен не тільки творчо мислити, він повинен оволодіти знаннями і технікою свого мистецтва, які дадуть йому можливість втілити свої задуми в хореографічні образи. Систематичні заняття дозволяють оволодіти технікою артистизму в хореографічному русі. Весь педагогічний процес повинен бути підпорядкований вихованню готовності студента до творчості. У такому випадку педагогу хореографу слід звернути увагу на розвиток виражальних засобів танцівника, які здійснюватимуть позитивний вплив на розвиток його артистичності.

Виражальні засоби танцівника можна розділити на два основних типи: навички, що здобуваються в процесі тренування (емоційна та фізична пластичність, рухові навички); імпровізація, створена підсвідомістю в запропонованих обставинах «в образі».

Навичка являє собою вміння виконувати ту чи іншу дію без контролю свідомості. Якщо танцівник не опанував навичок, властивих його сценічному образу, він не зможе передати в своїх діях характерні риси хореографічного задуму, тобто він не зможе створити пластичну характеристику дії. Саме тому майбутньому хореографу настільки важливо оволодіти величезною кількістю найрізноманітніших навичок. Адже у подібних простих діях вже розкриваються істотні риси характеристики образу, в якійсь мірі вони сприяють розкриттю змісту твору. Життя образу виражається поєднанням автоматизмів з усвідомленими рухами і жестами. У процесі репетицій і концертних виступів відтворення цих поєднань відбувається з кожним разом все логічніше і виразніше. За своєю природою жест завжди ефективний, завжди має конкретну мету і відображає емоційний стан людини.

Під пластичністю розуміють узгодженість в рухах тіла. Під емоційною пластичністю танцівника, в першу чергу, мають на увазі здатність миттєво сприймати і відображати вплив сценічного середовища. Така пластичність створює сценічну правдоподібність і лежить в основі загальної виразності хореографа. Свідоме ставлення до сценічної дійсності і відповідній їй продуктивні сценічні дії створюють можливість виразної поведінки в образі, яка залежить не тільки від таланту танцівника, але і від ступеня його підготовленості. Студент-хореограф повинен не просто виконати певні дії цілеспрямовано і правдоподібно, але виконати їх виразно, щоб сенс цих дій, їх логіка були зрозумілі глядацькій залі. Під виразністю мається на увазі вміння донести до глядача зміст танцювального руху. Однак, навіть при досягненні повної єдності рухів, що складають дію, вони тільки тоді зможуть захопити глядача, коли їх виконання буде естетичним та емоційним. Тільки органічно впливаючи з внутрішнього емоційного стану танцівника, ці рухи зможуть ожити в фізичних діях. Під фізичною пластичністю танцівника слід розуміти навички виразного виконання рухів, жестів і поз, які власне і створюють основу артистизму.

Ще одним виражальним засобом танцівника є імпровізація.

Імпровізація – це той результат і мета, до якого ведуть всі методи підготовки хореографа. Вона відрізняється єдиною і необхідною тілесною свободою та свободою творчої фантазії

через інтуїцію до зняття розумового контролю над проявами своїх внутрішніх прагнень, бажань, почуттів. Тілесна і духовна свобода в своїй взаємодії становить необхідну умову справжньої творчості на сцені.

Імпровізація відрізняється народженням нового, новими поглядами на одні і ті ж обставини, відкриттям себе у всіх можливих проявах. В імпровізації проявляються раніше напрацьовані навички та освоєні виражальні засоби. Імпровізація як засіб креативності є основою переходу від репродуктивної до продуктивної творчості. Специфіка імпровізації в тому, що виконавець, передаючи у танці своє ставлення до музичного образу, нікого не повторює, а створює цілком новий продукт творчості [1, с. 11]. Імпровізація як засіб оптимізації розвитку творчої особистості потребує гармонійного застосування у хореографічній діяльності [1, с. 12].

Виходячи з усього вищесказаного, ми приходимо до висновку, що необхідним є комплексне виховання танцівника, одночасний розвиток не тільки його органіки, а й творчої уяви та фантазії, що дозволяють висувати до його становлення все нові і нові вимоги і надавати простір для творчого пошуку.

Здійснений аналіз професійного становлення майбутнього вчителя хореографії переконує, що проблема артистизму є центральною проблемою у підготовці танцівників до концертної діяльності. Сценічне життя студента-хореографа ставить його творчість в жорсткі рамки. Артистизм диктує свої права. Публічність виступів вимагає, щоб танцівник мав значну силу впливу на глядацьку залу. Вийшовши на сцену, він перестає бути тільки самим собою, а починає жити за новими, створеними балетмейстером образами.

Список використаних джерел:

1. Фриз П. І. Хореографічна культура як чинник творчого розвитку особистості дитини : автореферат дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.01 / П. І. Фриз ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2007. – 18 с.